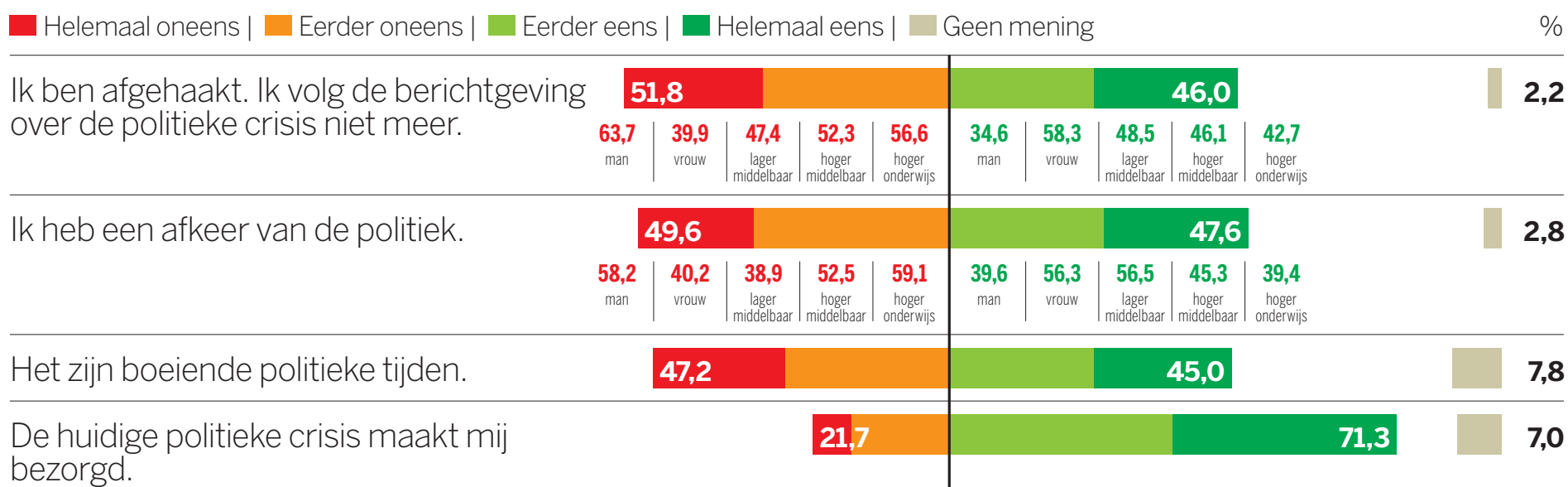
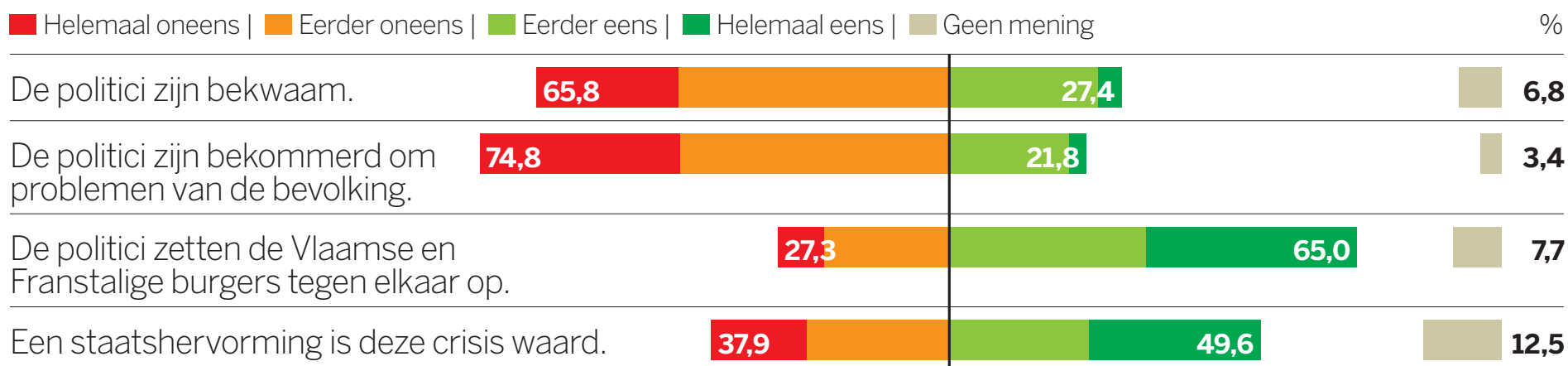

FOCUS

1. Hoe voelt u zich bij de huidige politieke crisis?

2. Wat is uw oordeel over politici en politiek?

OPINIEPEILING DE VLAMING KEERT ZICH AF VAN DE WETSTRAAT

Het is welletjes geweest

De langdurige politieke crisis eist zijn tol. Uit een exclusieve enquête blijkt dat veel Vlamingen de politiek en vooral de politici beu zijn. De crisis zelf en de sociaaleconomische problemen houden hen wakker, niet de staatshervorming.

MARC REYNEBEAU

Als 's avonds het televisiejournaal begint, moeten politici niet verwachten dat het volk in dichte drommen komt aangelopen om kennis te nemen van hun meningen en commentaren. Na bijna anderhalf jaar politieke crisis is

de bevolking de vertoning zat. Ze volgt de politiek niet meer. Ze heeft een afkeer gekregen van de politiek en vindt de politieke te-noren onbekwaam. Een oplossing zal ze eerder van een buitenstaander dan van een

politicus verwachten. Behalve misschien van ex-premier Guy Verhofstadt (Open VLD), maar niet van diens opvolger, Yves Leterme (CD&V), en al zeker niet van Vlaams minister-president Kris Peeters (CD&V). Populistisch rechts zal daar niet veel garen bij spinnen, maar de linkse oppositie al helemaal niet.

Die onthutsende vaststellingen blijken uit de enquête die het opiniepeilingbureau iVox in opdracht van *De Standaard* uitvoerde bij een representatief staal van 1.000 Nederlandstaligen.

Belgen hadden nooit veel vertrouwen in de politiek, zoals de clichés over politici als onbetrouwbare zakkenvullers bewijzen. De crisis waarin de Wetstraat verzeilde na de verkiezingen van 10 juni vorig jaar, bracht daar alerminst verbetering in, integendeel. Het politieke onvermogen om een stabiele en krachtige regering op de been te brengen, hebben ook bij de bevolking tot men-

tale uitputting geleid. De uitzichtloosheid van de crisis, waarin telkens weer dezelfde, vooral communautaire thema's worden herkauwd, met al zijn deadlines, ultimatum, eisenpakketten en procedurediscussies, lieten al vermoeden dat het vertoon zijn aantrekkingskracht verloor.

Deze enquête bevestigt wat de socioloog Luc Huyse maanden geleden al stelde: dat het communautaire vertoon er een is zonder publiek. Ze toont bovendien aan dat dit publiek zich uitgesloten en onbegrepen voelt en daardoor erg negatieve gevoelens ontwikkelt tegenover de politiek en de politici. Want niet alleen zijn de Vlamingen niet - niet langer - geïnteresseerd in het spektakel van de Wetstraat, ze zijn ervan overtuigd dat de staatshervorming de aandacht voor de 'echte' problemen in de weg staat.

De kerncijfers van de enquête benadrukken dit. Doet politiek traditioneel de passies niet hoog op-

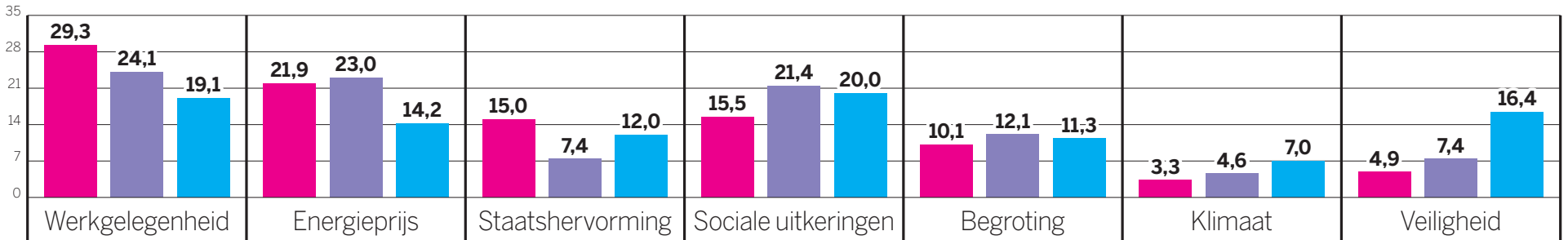
laaien, toch bezorgt de politieke crisis zeven op de tien Vlamingen kopzorgen. Drie op de vier onder-vraagden vinden meer bepaald dat de politiek niet bekommerd is om wat hen zelf bezighoudt. En met dat laatste bedoelen ze wel degelijk de sociaaleconomische actualiteit, arbeid, energie en sociale zekerheid in de eerste plaats, niet de staatshervorming. Daarvan vindt twee derde dat ze niet tot hun prioriteiten behoort - al is dat bij een beperkte harde kern wél het geval.

Uit de peiling blijkt dat de vreemding tegenover de politiek het grootst is bij vrouwen. Maar ook een andere groep laat zich opmerken: de jongeren. Hun sceptis, desinteresse en afkeer tegenover de politiek is groter dan gemiddeld, maar ze tonen zich politiek wel radicaler. Ze staan minder afkerig tegenover populistisch rechts en zijn minder geneigd om het communautaire thema als irrelevant af te wijzen.

3. Aan welk probleem moeten de politici in de eerste plaats aandacht besteden?

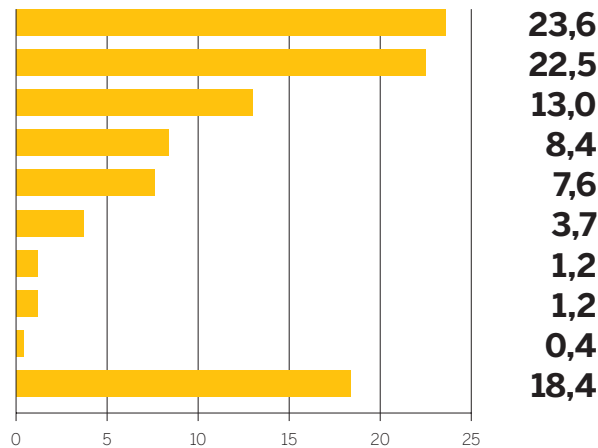
■ 1ste prioriteit | ■ 2de prioriteit | ■ 3de prioriteit

%

4. Wie van onderstaande is volgens u het beste geschikt om de huidige politieke crisis op te lossen?

- Een crisismanager (geen politicus)
- Guy Verhofstadt (Open VLD)
- Yves Leterme (CD&V)
- Jean-Marie Dedecker (LDD)
- Kris Peeters (CD&V)
- Filip Dewinter (Vlaams Belang)
- De koning
- Caroline Genez (Sp.a)
- Mieke Vogels (Groen!)
- Geen van bovenstaande

DS-Infografiek

De enquête

De peiling werd in opdracht van *De Standaard* uitgevoerd door het opiniepeilingbureau iVox, dat tussen 16 en 18 september een representatief staal van 1.000 Vlamingen tussen 18 en 74 jaar ondervroeg, via een gekruiste, proportioneel gestratificeerde toevalssteekproef bij een opt-in internetpanel. De foutenmarge bedraagt 3,02 procent.

Politiek voor een lege tribune

Als de politieke crisis al een dominant gevoel losweekt, dan is het er een van bezorgdheid. Dat geldt voor ruim zeven op de tien Vlamingen, zeker bij de ouderen onder hen. Meer nog, de ondervraagden volgen het niet meer via de media. Zapt 46 procent van de Vlamingen weg, dan doet zeker wie jonger is dan 30 dat (56,1 procent), net als vrouwen (58,6). Bij ouderen en hoger opgeleiden is dat iets minder het geval, al zijn de verschillen niet erg groot. De publieke opinie valt uiteen in twee solide, in omvang ongeveer even grote kampen. De enen vinden het een boeiende politieke tijd, de anderen menen dat er niks meer aan te beleven valt. Erger is dat die onverschilligheid samenhangt met een regelrechte afkeer voor het spektakel zelf. Bijna een kwart van de ondervraagden aarzelt niet om dat in die termen te stellen. Ook in die afkeer vallen vrouwen (58,3 procent) en jongeren (55,4) op door beduidend hogere cijfers. (mr)

Niet kunnen en niet willen

De Vlamingen zijn niet zeker of het land wel in goede handen is. Amper vier procent omschrijft politici zonder meer als 'bekwaam'. Twee op de drie Vlamingen weten wel zeker dat ze niet bekwaam zijn. Is het niet kunnen of niet willen? Drie kwart vindt dat politici de problemen van de bevolking negeren. Alleen jongeren en hoger opgeleiden denken daar milder over ('slechts' 68). Alsof dat alles nog niet erg genoeg is, denkt twee derde van de ondervraagden dat politici met de communautaire crisis Vlamingen en Franstaligen tegen elkaar opjutten. Vooral vrouwen (71,1 procent) vinden dat. Het lijkt dan ook wat paradoxaal dat de helft de staatshervorming toch deze crisis waard acht. Nogal wat ondervraagden hadden moeite met deze vraag: één op de acht heeft er geen mening over. Maar van hen die ze positief beantwoorden, vindt een derde de staatshervorming niet eens een prioritair probleem. Dat suggereert dat de ondervraagden de staatshervorming vooral geregeld willen zien. (mr)

De 'echte' problemen

In de rangorde van problemen die politieke aandacht nodig hebben, scoort de staatshervorming erg matig. Twee op drie Vlamingen rekenen haar ze in elk geval niet tot hun drie belangrijkste prioriteiten, voor slechts 15 procent staat ze op nummer één. Jongeren hechten er iets meer belang aan (20,1 procent noemt de staatshervorming hun eerste prioriteit), vrouwen (8,3) beduidend minder. De eerste aandacht van veruit de meeste respondenten gaat naar de sociaaleconomische actualiteit: werkgelegenheid, de energieprijzen en de sociale uitkeringen; dat geldt voor de helft tot driekwart van de Vlamingen. Dat is nog meer uitgesproken bij lager opgeleiden en vrouwen. Opvallend is dat veiligheid niet hoog (meer) scoort in de bekommernissen. Zeven op tien Vlamingen vindt dat allerm minst prioritair. Het klimaat wordt zelf zo goed als helemaal weggedrukt door de sociaaleconomische kwesties. Alleen wie jonger is dan vijftig toont zich er wat gevoeliger voor. (mr)

Een klusser voor de Wetstraat

Bijna een kwart van de ondervraagden vindt dat een crisismanager de politieke crisis moet oplossen. En uit het lijstje politieke tenoren dat hun is voorgelegd, weet bijna één op de vijf niet wie te kiezen. Ruim vier op de tien verwachten dus dat enig heil alleen kan komen van een buitenstaander. Als één politicus dan toch enig probleemoplossend vermogen krijgt toegedicht, dan is dat voormalig premier Guy Verhofstadt (Open VLD). Maar verder dan 22,5 procent komt ook hij niet, al ligt dat een derde hoger dan de score van huidig premier Yves Leterme (CD&V). Zijn partijgenoot Kris Peeters staat nog zo goed als nergens. Toch wordt populistisch rechts daar niet echt beter van. Jean-Marie Dedecker scoort beduidend lager dan wat de peilingen dezer dagen voor zijn Lijst voorstellen, van Filip Dewinter denken zelfs de meesten van zijn kiezers niet dat hij er wat van terecht kan brengen. Ronduit dramatisch is het gesteld met de linkse oppositie. (mr)

DE JONGEREN ZIJN POLITIEK RADICALER GEWORDEN